

1882

KONYA TİCARET ODASI
KONYA CHAMBER OF COMMERCE

TÜRK AİLE YAPISI ARAŞTIRMASI

MUHAMMED FURKAN ÇETİN

Araştırma Raporu

Ekonomik Araştırmalar ve Proje Müdürlüğü

KONYA
Kasım 2022
www.kto.org.tr

İÇİNDEKİLER

1. GİRİŞ	1
2. EV İŞLERİ	1
3. EVLİLİK VE BOŞANMA	1
4. EĞİTİM VE İSTİHDAM	5
5. YAŞLI BİREYLER	6
6. SONUÇ	7
7. KAYNAKÇA	7

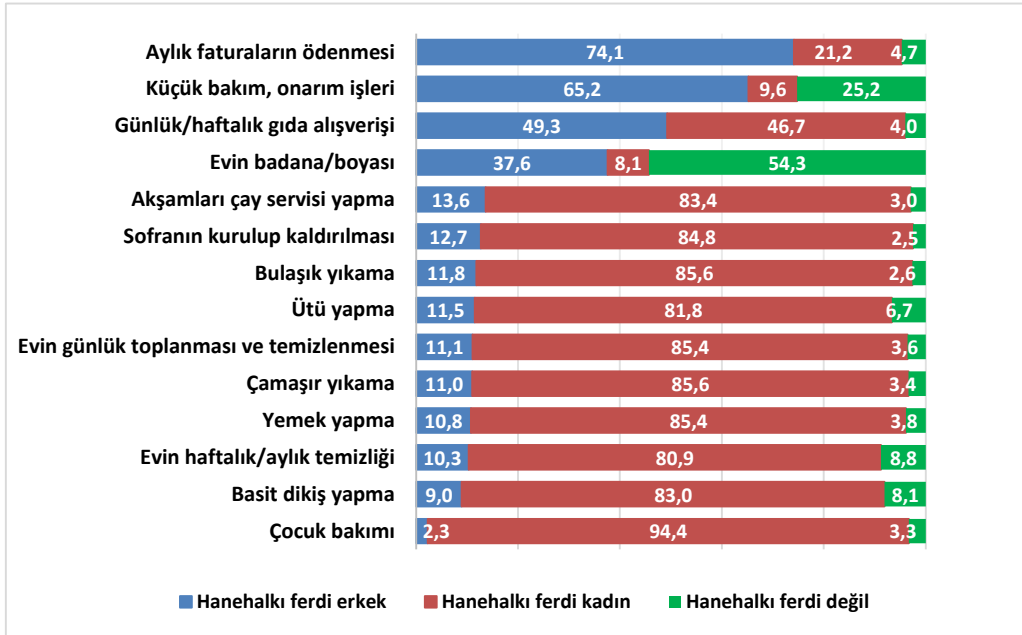
1. GİRİŞ

TÜİK (Türkiye İstatistik Kurumu) tarafından “Türk Aile Yapısı Araştırması, 2021” isimli haber bülteni yayınlanmıştır. Bültende hanede ev işlerinden sorumlu kişiler, evlilik, boşanma, eğitim, istihdam ve yaşlı bireyler gibi konular yer almıştır. Bu raporda bültende geçen aile yapısına dair istatistikler incelenip analizi yapılacaktır.

2. EV İŞLERİ

Hanehalkı ferdi erkeklerin yaptığı işler incelendiğinde en yüksek orana sahip üç ev işi aylık faturaların ödenmesi, küçük, bakım onarım işleri ve günlük/haftalık gıda alışverişidir. Hanehalkı ferdi kadınların yaptığı en yüksek orana sahip üç ev işi ise çocuk bakımı, çamaşır yıkama ve bulaşık yıkamadır. Hanehalkı ferdi olmayan kişilerin yaptığı en yüksek orana sahip işler evin badana/boyası, küçük, bakım onarım işleri ve evin haftalık/aylık temizliği olmuştur. Grafik 1’den görüleceği üzere on dört ev işinden on tanesini hanehalkı ferdi kadınlar, üç tanesini hanehalkı ferdi erkekler ve bir tanesini hanehalkı ferdi olmayan kişiler ağırlıklı olarak gerçekleştirmiştir.

Grafik 1. Hanedeki İşlerden Genellikle Sorumlu Olan Kişiler, 2021 (%)

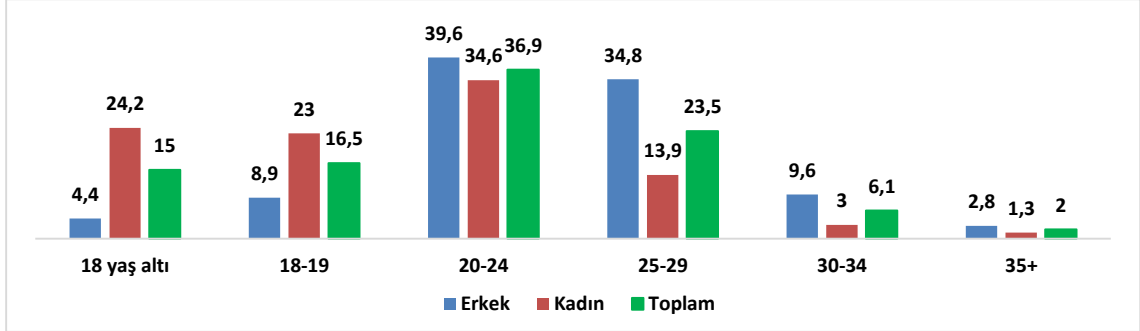

Kaynak: TÜİK

3. EVLİLİK VE BOŞANMA

Bireylerin ilk evlilik yaşları incelendiğinde, ağırlıklı olarak 20-24 ve 25-29 yaş aralığında yapıldığı görülmektedir. Bu iki aralıkta toplam evliliklerin %60,4’ü gerçekleşmiştir. İlk evlenme yaşı cinsiyete göre incelenirse erkeklerde en yüksek yüzdeye sahip yaş aralıkları sırasıyla 20-24, 25-29 ve 30-34 şeklindedir. Kadınlarda ise bu yaş aralıkları sırasıyla 20-24, 18 yaş altı ve 18-19 olarak gerçekleşmiştir.

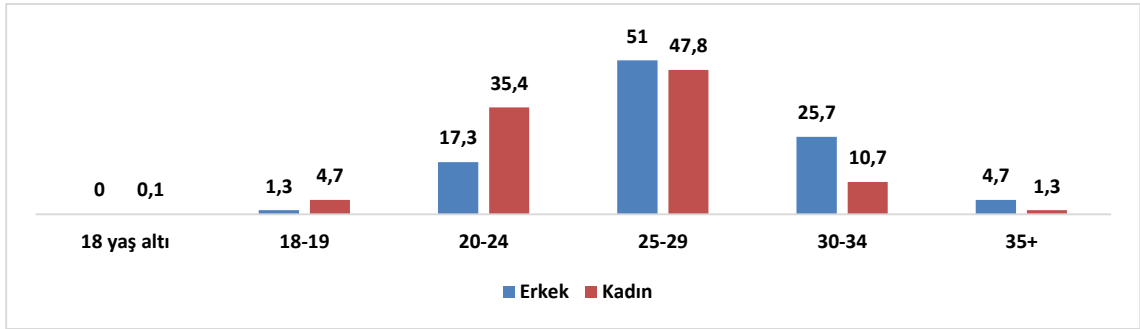
Grafik 2. Cinsiyete Göre İlk Evlenme Yaşı, 2021 (%)

Kaynak: TÜİK

Bireylerin erkek ve kadın için uygun gördükleri ilk evlenme yaşları incelendiğinde hem erkekler hem de kadınlar için uygun görülen yaş aralığı 25-29 olmuştur. En uygun görülmeyen yaş aralığı ise hem erkeklerde hem kadınlarda 18 yaş altı olmuştur. Bireyler, 18 yaş altı evliliğe hem erkeklerde hem kadınlarda uygun bakmamaktadır.

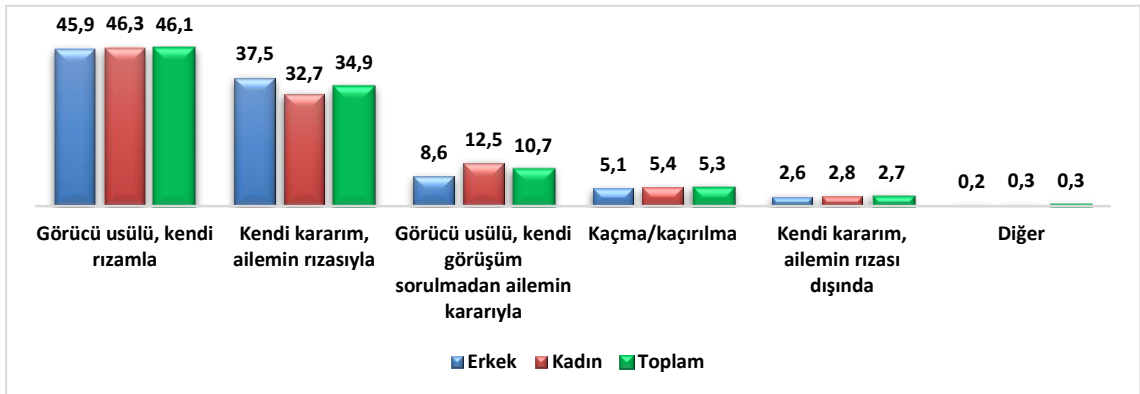
Grafik 3. Erkek Ve Kadın İçin Uygun Görülen İlk Evlenme Yaşı, 2021 (%)

Kaynak: TÜİK

Bireylerin evlilik kararları incelendiğinde görücü usulü evlilik %56,8 oranında gerçekleşmiştir. Hem bireyin hem de ailesinin rızasıyla gerçekleşen evlilik oranı %81 olmuştur. Aile kararıyla evlenenlerin oranı %10,7 iken aile rızasının dışında evlenenlerin oranı %2,7 olmuştur. Aile kararıyla evlenenlerde kadınların oranı daha yüksek gerçekleşmiştir.

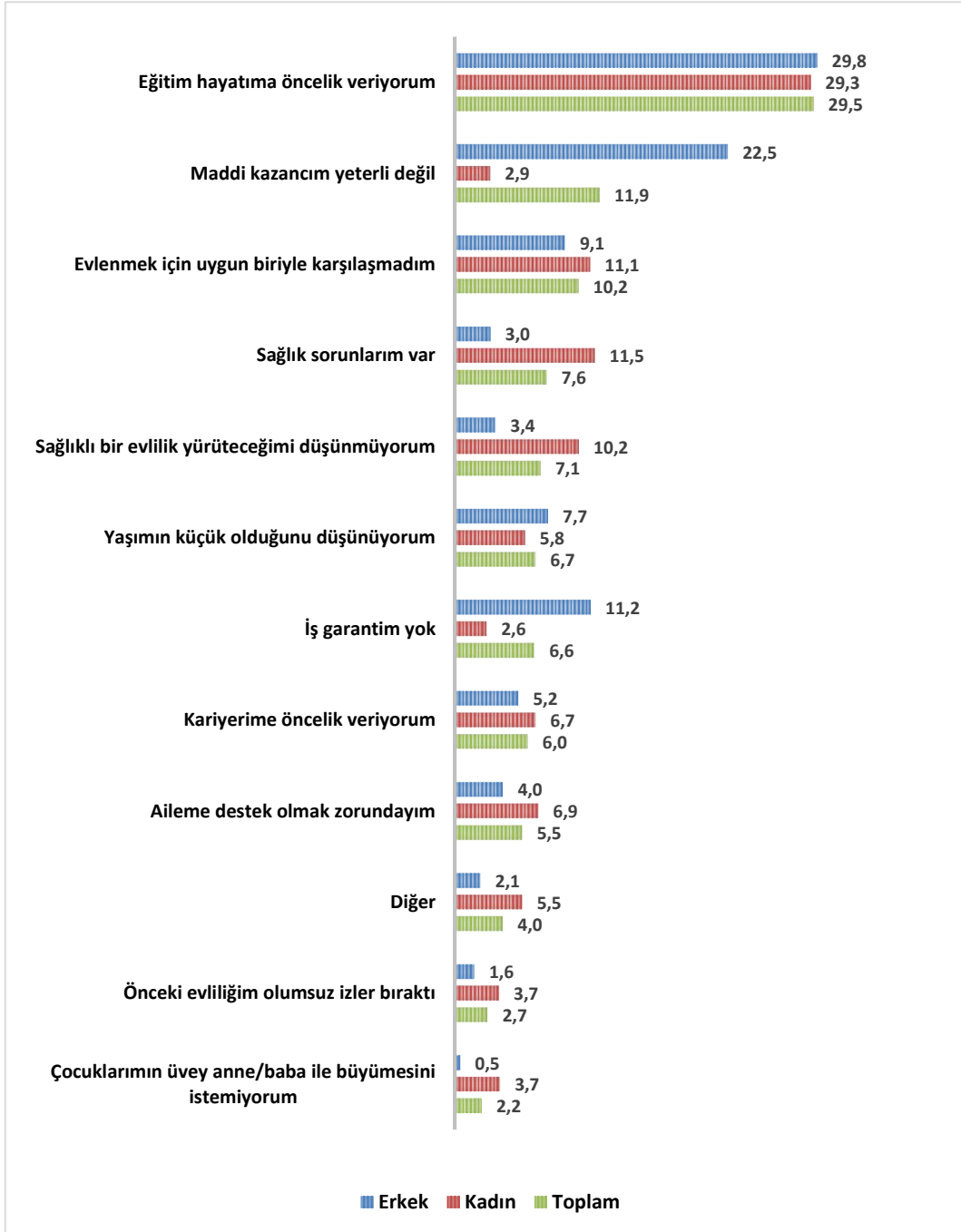
Grafik 4. Cinsiyete Göre Evlilik Kararı, 2021 (%)

Kaynak: TÜİK

Önümüzdeki 3 yıl içerisinde evlenmeyi düşünmeyen 15 yaş üstündeki bireylerin evlenmeme sebeplerinde ilk sırada “eğitim hayatıma öncelik veriyorum” yer almıştır. Erkeklerde ikinci ve üçüncü sıradaki sebepler sırasıyla “maddi kazancım yeterli değil” ve “iş garantim yok” olmuştur. Kadınlarda ikinci ve üçüncü sebep sırasıyla “sağlık sorunlarım var” ve “evlenmek için uygun biriyle karşılaşmadım” olmuştur.

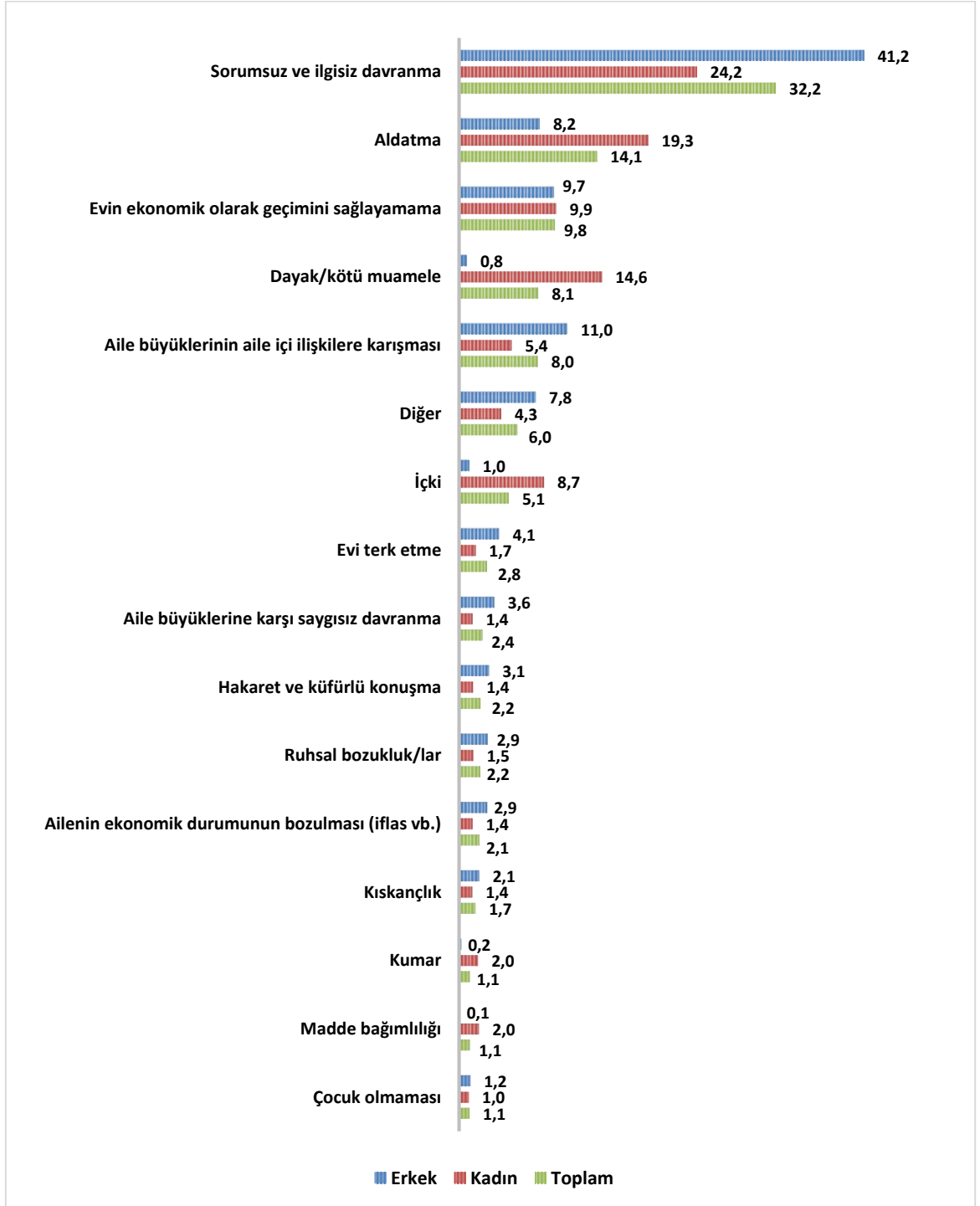
Grafik 5. Cinsiyete Göre Evlenmeyi Düşünmeme Nedenleri, 2021 (%)

Kaynak: TÜİK

En az bir kez boşanmış bireylerin boşanma nedenleri incelendiğinde hem erkeklerde hem de kadınlarda ilk sırayı “sorumsuz ve ilgisiz davranma” almıştır. Erkeklerde ikinci ve üçüncü sırayı “aile büyüklerinin aile içi ilişkilere karışması” ve “evin ekonomik olarak geçimini sağlayamama” maddeleri almıştır. Kadınlarda ikinci ve üçüncü sırayı ise “aldatma” ve “dayak/kötü muamele” almıştır.

Grafik 6. Cinsiyete Göre Boşanma Nedenleri, 2021 (%)

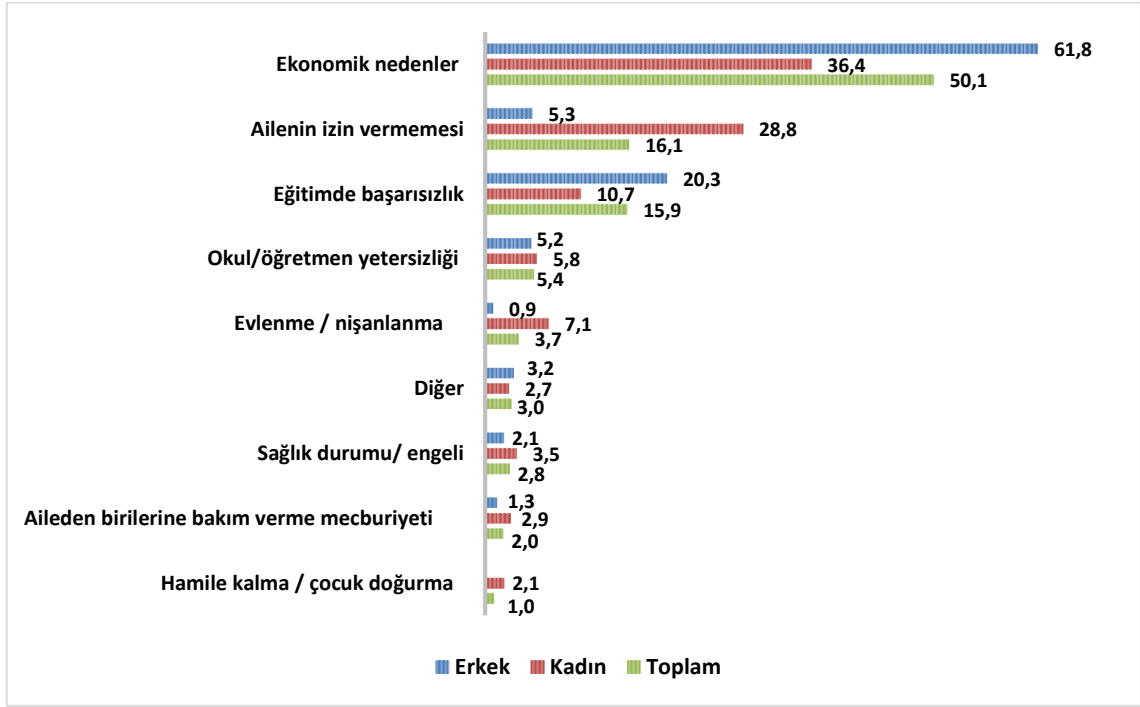

Kaynak: TÜİK

4. EĞİTİM VE İSTİHDAM

Eđitime devam etmek istemesine rağmen eğitimini yarıda bırakan bireylerin yarıda bırakma nedenleri cinsiyete göre incelendiğinde hem erkeklerde hem de kadınlarda ilk sırada “ekonomik nedenler” yer almıştır. Toplamda ikinci ve üçüncü sırada “ailenin izin vermemesi” ve “eğitimde başarısızlık” yer almaktadır. İkinci ve üçüncü sıradaki nedenler erkeklerde ve kadınlarda aynı olmakla birlikte sıralaması farklıdır.

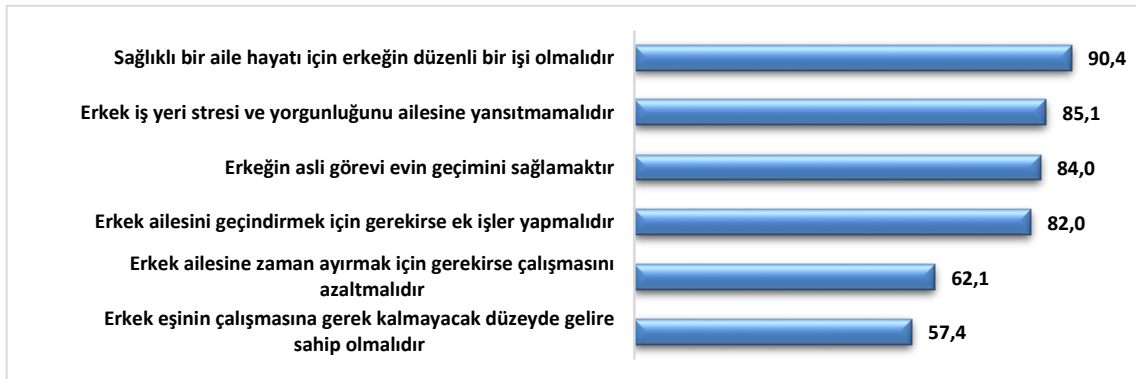
Grafik 7. Cinsiyete Göre Bireylerin Eđitimini Yarıda Bırakma Nedenleri, 2021 (%)

Kaynak: TÜİK

Bireylere erkeğin çalışması ile ilgili algıları sorulduğunda, sağlıklı bir aile hayatı için erkeğin düzenli işi olması gerektiğini düşünenlerin oranı %90,4 olmuştur. Bireylerin yarıdan fazlası, erkeğin eşinin çalışmasına gerek kalmayacak düzeyde gelire sahip olması gerektiğini düşünmektedir.

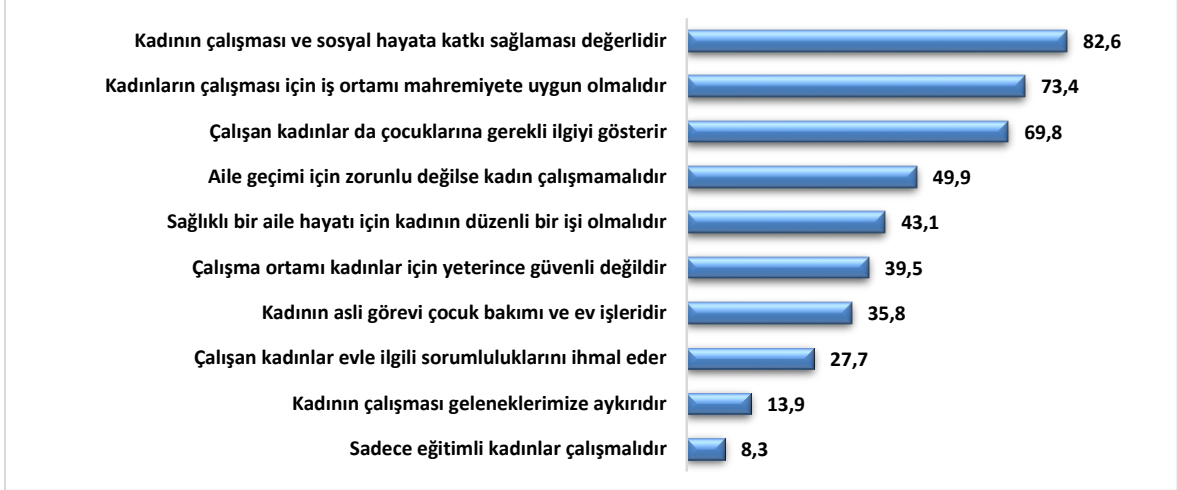
Grafik 8. Erkeğin Çalışması İle İlgili Algılar, 2021 (%)

Kaynak: TÜİK

Kadınların çalışması ile ilgili bireylerin algıları incelendiğinde, kadının çalışması ve sosyal hayata katkı sağlamasının değerli olduğunu düşünenlerin oranı %82,6 olmuştur. Bireylerin yalnızca %8,3'ü sadece eğitilmiş kadınların çalışması gerektiğini düşünmektedir.

Grafik 9. Kadının Çalışması ile İlgili Algılar, 2021 (%)

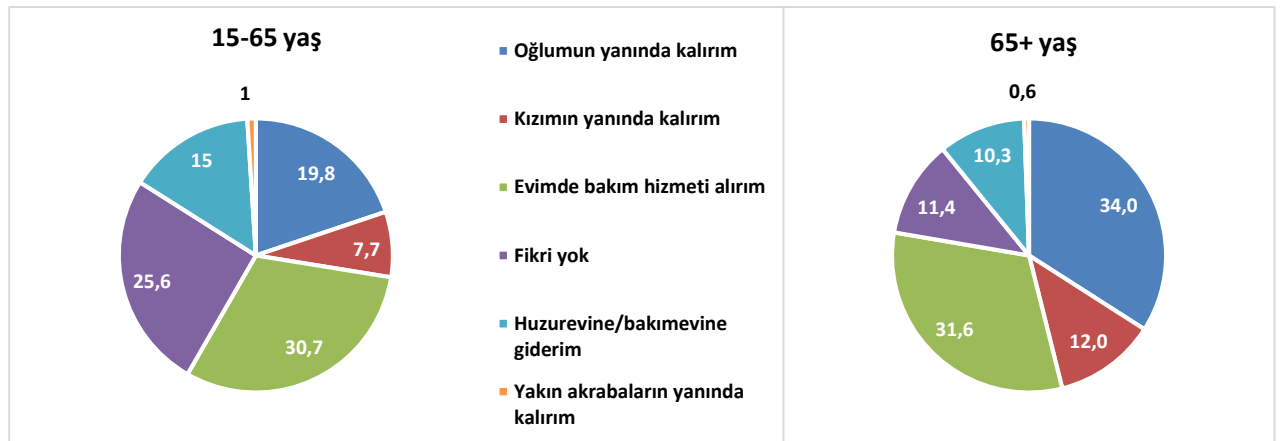
Kaynak: TÜİK

5. YAŞLI BİREYLER

15-65 yaş aralığındaki bireylerin kendilerine bakamayacak kadar yaşlandıklarında nasıl yaşamayı tercih ettikleri incelendiğinde, %30,7'si evde bakım hizmeti almayı, %19,8'i erkek çocuklarının yanında kalmayı düşündüklerini belirtmişlerdir. Bireylerin %25,6'sının ise bu konuya dair bir fikri yoktur. En düşük yüzdeye sahip seçenek %1'le "yakın akrabalarının yanında kalırım" olmuştur.

65 ve daha yukarı yaşta bireylerin kendilerine bakamayacak kadar yaşlandıklarında nasıl yaşamayı tercih ettikleri incelendiğinde, %34'ü oğlunun yanında kalmayı, %31,6'ı evde bakım hizmeti almayı, %12'si ise kızının yanında kalmayı düşünmektedir.

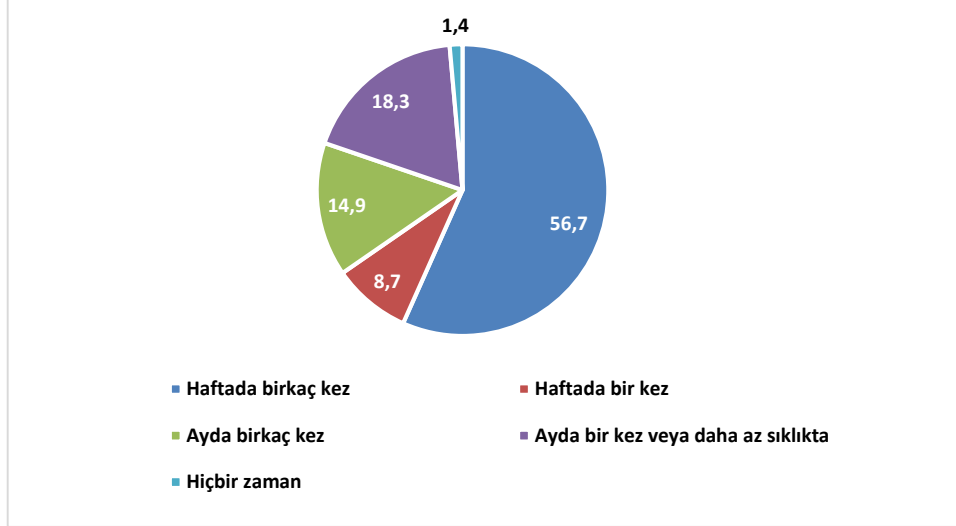
Grafik 10. Bireylerin Kendine Bakamayacak Kadar Yaşlandığındaki Yaşam Tercih Oranı, 2021 (%)

Kaynak: TÜİK

Yaşlı bireylerin çocukları tarafından ziyaret edilme sıklıkları incelendiğinde, %56,7'si haftada birkaç kez, %18,3'ü ayda bir kez veya daha az sıklıkta, %14,9'u ayda birkaç kez ziyaret edilmektedir. Çocukları tarafından hiç ziyaret edilmeyen yaşlı birey sayısı yalnızca %1,4'tür.

Grafik 11. Yaşlı Fertlerin Çocukları Tarafından Ziyaret Edilme Sıklığı, 2021 (%)

Kaynak: TÜİK

6. SONUÇ

Araştırmanın sonuçlarına göre ev işlerini ağırlıklı olarak kadınların yaptığı görülmektedir. Bireylerin ilk evlilik yaşları incelendiğinde her iki cinsiyette de ağırlığın 20-24 yaş aralığında olduğu gözlemlenmektedir. Her iki cinsiyet için uygun görülen evlenme yaş aralığı ise 25-29 aralığıdır. Evlilik kararları ağırlıklı olarak bireylerin rızası ve görücü usulü ile olmuştur. Bireylerin evlenmeyi düşünmemeye sebeplerinde ilk sırayı her iki cinsiyette de eğitim hayatına öncelik verme alırken, erkeklerde ikinci sebep maddi kaygılar kadınlarda ise sağlık sorunları olmuştur. Boşanma sebeplerinin başında sorumsuz ve ilgisiz davranma gelmektedir. Bireylerin eğitimlerini yarıda bırakma sebeplerinin yarıdan fazlasını maddi kaygılar oluşturmuştur. Bireyler ağırlıklı olarak erkeğin düzenli bir işi olması gerektiğini düşünmektedirler. Kadınların iş hayatında olmasına bakış genel olarak olumludur. 15-65 yaş arasındaki bireylerin %24,6'sının kendilerine bakamayacak kadar yaşlandıklarındaki yaşam tercihlerine dair bir fikirleri yoktur. 65 yaş üstündeki bireylerin %34'ü kendilerine bakamayacak kadar yaşlandıklarında erkek çocuklarının yanında kalmayı düşünmektedirler. Yaşlı fertlerin %98,6'sının çocukları tarafından ayda en azından bir kere ziyaret edildiği görülmektedir.

7. KAYNAKÇA

- TÜİK – “Türk Aile Yapısı Araştırması, 2021” - <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Turkiye-Aile-Yapisi-Arastirmasi-2021-45813>